Ե. 6655 1892 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 20 ԲԼՆՋԵԼՆՊԻՀ 32 ԻՍԼԱՄԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖ 1892 ՄԱՐՏ 3 ԲԼՆՋԵԼՆՊԻՀ Ե. 6655

Մասիսի Երգեր

ԳԻՆ 10 ԵՎՍԱՅԻ ՁԱՅԷԹԸ

Բարբարար իշին մէկնելիք Մէճիտ 7
Տրանսիտ իշին 5 » 6
Բասրա եւ Ներէթի պիզէ նեիտ տիր

Իսթանպոլտա, Քիւրքճիւ խանընտա, ալթ գաթտա վագը 21 վէ 23 նիւմէրոլու մաղազալար.

مطبعه وإدارهخانه‌سی
استانبولده کورکجی خانده آلتقاده
واقع ۲۱ و ۲۳ نومرولو مغازه‌لر.

ԳԻՆ 10

منظومهٔ افکار
صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
قره‌بت یانوسیان

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻԱԶ ԿԱՐՃԵՑԵՑ Ց. ՓԱՆԻՃԵԱՆ

١٣٠٩ ՇԱՊԱԹ ٢٠ ١٣٠٩ ՇԱՊԱԹ ٢

Ա. ՁԳԱՑԻՆ

Քաղ. ժողով տիւն Ս. Պատրիարք հաղորդեցին թահմիլ բրիւասէթինաէ ագը իմթիամ իմմիշ տիր։

Բաթրիզխանէ սանջաղը մուհասէպէճիներին թէագրդրնա մէէմուր օլան գօմիսիոնն բարօրդէնու նազարը տիգ դաթա ալարագ, էլչի մէվգէլի իմրատէ պուլունան մէզբիւր սանարգ պիւտճէսինի աքչէճալիէի պըրագմաղա դարար վերմիշ տիր։

Եէնիգաբու քիլիսէսինին էթրաֆը քեամիլէն եընմըշ օլաուզուտան, քիւլէսէնին մեզբատէս ավանիսինին (ա. նօթնիք) մուհաֆազասը պիր հալաե պըրագըլմասը իչիւն, լիւզումի մըգտարներն պիթթէֆրիդ, տիկէրլէրին Մայր եկեղեցիսէ հըվդ իսկիմսինէ դարար վիրիլմիշ տիր։

Սիվաղ առաջնորդու Գեր. Պետրոս եպիսկոպոս, օրասա թէէսիս օլունան կիւճէյի մէքթէպ հազրնտա մաթբուամաթ իթմիշ օլմաղլա մէճլիս, մէզբիւր բարօրթմանէն մուհասէպէ վէ մէարիֆէ սեիտ ճիհէթլէրինի պիթթէագրդ, նէթիճէսինի քէնտուէ արդ իթմէսինի Տնաես. վէ Ուսումն. Խորհուրդարա իհալէ իթմիշ տիր։

Տէրսատէթ քիլիսէլէրի ավանիլէրինին պիր դաթ տահա մուհաֆազասը էվրինտէ. իյճապ իտէն թէհասիրի իճրա վէ մէճլիսէ պիլտիրմէմինի Տնաես. Խորհուրդա թանխիսէ իթմիշ տիր։

Եէնիքէօյ թաղ. Խորհուրդու ինթիխապը, նիզամը մահեիրէսինտէ իճրա օլունմուշ օլմաղլա, թաճամիգ օլունմուշ տուր։

Տնաես. Խորհուրդ տախի, տիւն ագտը իճթիմա իտէրէք, եէնիգաբու, իսկիւտար վէ Գուրու Զէշմէ քիլիսէլէրինէ սեիտ մէսէլէլէրլէ վէշղուլ օլարագ, Պասրատա պուլունան քիլիսէմիզ իլէ ագտարամըզնը իտարէսի իչիւն իյճապ իտէն թէհասիրի իթմիշ, վէ Հաբէշ Դաֆթանան Որբայնոցուն 1891 սէնէսի մուհասէպէսինէ հազարը տիգդաթա ալարագ, թաքտիգ իթմիշ վէ իտարէյի մէզբիւրէ հազրնտա պէհանը մէճլիսէ թէբլիղ էյլէմէկտիր։

Ալթը սէնէտէն պէրու Գումպարուտա թէէսիսա իտիպ, ճիվար մահալլէլէրի խասթէկեանընա բէք չօղ մէնֆաաթ վէ մուհասէնաթը սեզդամի իթմիշ օլան, Աղքատախնամ ընկերութիւն մէնֆաաթնա թէրթիպ օլունան թէհթիսատը, էօնիմիզտէքի բաղար կիւնիւ էծլէրին, Պէյօղլու Ֆրանսըզ թէհթրսունտա իճրա օլունաճագ տուր։

Պիր մագսատ խայրիեէեէ մէպնի թէէսիս իտիպ, պու սըրատա եէնի գաբու հարիզ զէտէկեանընա տախի խայլիճ մուավէնէթի պուլունաճագ օլան իչպու ընկերութիւնուն, միլլէթ տաշլարըմըզ թարաֆընտան մաղհարը թէշվիզ օլմասընը թէմէննի իտէրիզ։

ՏՈԽԻԼԻԵԷ

Մըսըր Խրտիվի Ա. պաշա բաշա հազրթարաֆը հազրէթի Բաթիշահիէն ինսան պուլրուլան մուրասասա Մէճիտի նիշանը իչիւն, պա թէլէկրաֆ արդը թէշէքքիր իթմիշ տիր։

Մէզքուր նիշանըն ֆէրմանը, Ահմէտ Էֆուպ բաշա հազր. վասըթասը իլէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նազարը էսպագ Բայիֆ բաշա հազր. ինէ, թարիխի ինֆիսալինտէն իթիպարէն, էմսալի միսիլու Մալիյէ Խազինէսինտէն 15 000 ղրուշ մաաշուլիէթ մաաշը իթասընա իրատէյի Սէնիեէ շէրէֆսուտուր պուլրուլմուշ տուր։

Ատանա վալիսի Խալիտ պէյ հազրնին մէէմուրիեէթլէրինի միթէզամին ֆէրման, շէրէֆսատը օլմուշ իսկ տէ, հավալարը ֆէնալըղընտան նաշի, պիր աղ իսթիրահաթ իթաիքտէն սոնրա, մահէլլի մէէմուրիեէթլէրինէ ազիմէթ իթմէլէրի խուսուսունա էմր ու իրատէ պուլրուլմուշ տուր։

Եէնի Գարբ հարիզ զէտէկեանընտան 460 նուֆուսուն տէֆթէրի, պու քէրրէ Շէհր Էմանէթի սէր միւֆէթթիշի Միւմթազ էֆ. թարաֆընտան թանզիմ օլունարագ, պու կիւն միւթէշէքքիլ օլան գօմիսիոնու մախսուսունա իթա օլունաճագ, վէ պու պապտէ միւսապիրն հագգընտա միւզաքէրէ իտիլէճէք տիր։

Տիւնքի նիսպէթիպտէ, ուժուր մէէմուրին վէ միւսթախտէմինի տէվլէթէ Պարտա գատար իչ մաաշ թէէտիեէսի հագգընտա Իրատէյի Սէնիեէ շէրէֆսուտուր պուլրուլուղու վէ տիւն իլք մաաշըն թէվզիինէ պաշլանըղը եաղըլմըշ իտի։

«Մանիթէօր»ին պէհանընճա, մաաշը մէզբիւրուն թէէտիեէսի զըմնընտա, խազինէյի մալիեէնէ 200,000 լիրալըգ մուավազդաթ պիր «ավանս» վիրիլմիկի կիրպի, կէօմրիւք հասըլաթընճա վագը օլան ֆազլայի վարիսաթան տախի 50 պին լիրա մալիեէ նէզարէթինէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

«Մանիթէօր» զազէթասը, հիւքիւմէթի Սէնիեէ թէրթիպաթը մալիեէսի, իճրասաթընա միւսաիտ օլմազ հասէպիյլէ, եէնէ պիր թաղըմ զըրհլըլար միւպահէասը թասավվուրունտա պուլունմազտա օլտուզունու զիքր ու պէհան իտիեօր։

Տախիլիեէ մուհասէպէճիսի Զիեա պէյ հազր. իլէ, նէզարէթի միւշարիլէյհա սահիրմէէմուրլարընան միւրէքքէպ օլարագ թէշէքքիլ իտէն գօմիսիոն, մաաշզուլ մէէմուրլարընն էսամիսի իլէ, միւսթէհազգ օլտուգլարը մաաշ մըգտարընն նաթրզ տէֆթէրի վէ պունա միւթէֆէրրի եվրազը սահիրէեի, Տախիլիեէ նազրը Ռիֆաթ բաշա հազր. ինէ թագտիմ իթմէքլէ, եազընտա շուբայի Տէվլէթտէ թէտզրզ պուլրուլաճաղը վէ մայիս իպթիտասընտան իթիբարէն մասաշ իթասընա պաշլանըլաճաղը իշթիրիմիշ տիր։

Իզմիրտէ ինչա օլունաճագ անթրբրօլար իչիւն, միւպահէա օլունան արասանը միւթէսարրրֆը Քէշիշ օղլունա վիրիլմէք իւզրէ, Բուսատմաթ էմանէթինէ 22 պին լիրա վիրիլմիշ, վէ մէզբիւր անթրբրօլարը ինչասընա մէէմուր պուլունան Մապէյնի Հիւմահուն միւմարը Պալեան Սարգիս պէյ հազր. ինէ բէսմէն իշարը քէյֆիեէթ իտիլէրէք, իւք պահարը հուրուլինտէ անթրբրօլարը ինչասընա պաշլանըլմասը լիզումու պիլտիրիլմիշ, վէ միշարիլէյհ, ինչաաթը նիհայէթի 16 այտա իպթամ պուլաճաղընը պէհան իյլէմիշ տիր։

Սիսամ վէ տահա սահիր ճէզահիրի Պահրը Սէֆիտ թիւճարը թարաֆընտան, պու քէրրէ մագամը Սատարէթէ թագտիմ դըլընան խիթիսարատա, Օսմանլը իւշիմ վէ շարապլարը իչիւն, Ֆրանսա հիւքիւմէթինին ախղ իթմէքտէ պուլունատուղու բուսուսմա ճէֆտիտէէն տօլաեը, արդը չիքեաեէթ իտիլմիշ տիր։

Եաֆա վէ Երուսաղէմտէ Ավսթրիա բօսթախանէլէրինին դ ապուլ վէ թէատթ իթմիքլէրի մէքթուպլար իչիւն իճրէթի մուալեէնէսինին նրսֆը օլան 20 բարա այարագ տէվլէթի Ալիեէ բօսթախանէսի իլէ մահալլի մէզբիւրտէ ըիդապէթ իթտիկի իշիտիլէրէք, մէզբիւր բօսթայարրն պատէմա Թիւրքիա բօսթախանէլէրինտէ իսթիֆա օլունան իճրէթ միսիլու 41) բարա ախղ իթմէսի իչիւն, Ավսթրիա բօսթախանէսինէ թէնպէհաթը լազմէ իճրա օլունտուղու իշար, վէ մէնաֆիյի խապինէի մուխիլ օլան պու կիպի ահվալէ մէյտան վերիլմէմէսի իչիւն, նէզարէթի միւշարիլէյհատան Բօսթա վէ Թելէկրաֆ միւտիրիեէթլէրինէ թահրիրաթը ուժուրիեէ եապըլմըշ տիր։

Շէհր Էմանէթինէ այիա զէպիեէ բուսուսմունաւ, պու սէնէ իճրա զըլընան միւզաեէտէսինտէ, կէչէն սէնէեէ նիսպէթլէ 78,000 քիսուր զրուշ բատէսինտէ ֆազլա օլարագ, իհալէյի գաթիեէսի իճրա զըլընմըշ տիր։

Իզմիտ մուհասէպէճիլիկինէ Սզկրտ էսպագ մուհասէպէճիսի Լէպիպ էֆ. վէ Շինճի տայիրէյի Պելէտիյէ մուհասէպէճիլիկինէ, Շէհր Էմանէթի մուհասէպէ խիւլէֆասընտան Սէզայի պէյ թային օլունմուշլար տուր։

Մէմալիքի Շահանէ թէնպէհի Ռէժի իտարէսի իչպու մարտըն 23ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն, իճրայի մուամէլաթա իպթիտար իտէճէք տիր։

Իտարէյի մէզբիւրէնին սերմայէսի 200,000 լիրա բատտէսինտէ իքէն, ախիրէն Բարիզտէ իճթիմա իտէն մէճլիսի ուժումիտէ, պու սերմաեէնին 400,000 լիրաեա իպլաղընա գարար վերիլմիշ տիր։

Թէնպէհի Ռէժիսի, սաթաճագ թէնպէքիեի եալընըզ Իրան մահսուլաթընտան ալմաերզ, պիլճիմէ էճնէպի թէնպէքիլէրինի Թիւրքիստա ինհիսարսուրէթի իլէ սաթաճագ իմիշ։

Մըսրընն եօգարրքի ճիհէթինտէ ինչասը թանվվուր օլունան չրմէնարքէլլէր իչիւն, Մըսրը առեանտ ուժուրիեէ իտարէսի թարաֆընտան, խաթթարրն Լուքսօրա գատար իշասը իչիւն 800,000 Մըսրը լիրասը թախսիսգէլընմըզ իսկ տէ, մէզբիւր խաթթարրն լինչասընա մէէմուր օլան զ օմիսիոն ադաբ միւանընտա, իթիթլաֆը արա մէվճուտ օլուպ, Հալթըն բաշա Լուզաձրա վէ Պօղոս բաշա Նուպար իսկ թախսիսաթը մէզբիւրէ 400,000 լիրա սահա գամմ իլէ, վատի Հալֆաեա գատար չրմէնարքէլլէր ինչասը ֆիքրլինտէ օլուպ, Մ. Բրնդ տախի մէզբիւր 800,000 լիրանընտէկիլ վատի Հալֆաեա, Տօնկօլանա գատար չրմէնարքէր ինչասընա քիսաֆի օլանաղընը պէհան իթմէքտէ տիր։

Մէզբիւր խաթթարրն տար եախտ կէնիշ օլմասը տախի գարարլաչարրըլամամըզ տըր։

Կիրիտ հատիսէսի էնանասինտա խասարատտէ օլան էմլաք վէ ագարրն ֆահիլէրինէ վերիլմէք իւզրէ, վկրտէթի մէզբիւրէճէ 70,000 լիրալըգ պիր խաթիրազ ադտընա Պապը Ալիտէն հէնուզ միւսաատ պուլրուլմատըգը ճիհէթլէ, մէզբիւր խաթիգրազը ադտը ինչիւն Տէրսաատէթէ կէլմիշ օլան Կիրիտ թիւճճարընտան Մ. Գօրբի պանդալէրլա միւզաքէրաթա պաշլանամամըզ տըր։

Ալթինտան վարիտ օլան թէլէկրաֆլարա նազարէն, ահվալը մալիեէ պիր սուրէթի պուհրան իշթիմալ քէսպ իթմէսի հասէպիլէ. Եունան գրալը, Տելիեանի գապինէսինի խաթիֆաեէ մէճպուրիտիպ, սապրզ հէյլէթի վիբէլա ըէյիսի Մ. Թրիգուբիեի մէվզի լէգթիտարէ կէչիրմէք իսթէմիշ իսկ տէ, միւմաիլէյհ պէհանը մաազէրէթլէ իսթինքեաֆ իթտիկինտէ, գրալ պիր չօղ զէվմթլէ կէօրիշտիքտէն սոնրա նիհայէթի, գապինէ Արգատի մէպուսու Մ. Գոնսթանտուլօնուն ըիեասէթինտէ թէշէքքիլ իտէրէք, մուամալէյհ խարիճիեէ վէ մալիեէ նէզարէթլէրինի տէրէօհատ իթտիկի կիպի, հարպիեէ նէզարէթինէ Մ. Մասթրաս, պահրիեէեէ ամիրալ Սաթթարիա, տալիեէ վէ տոխիլիեէեէ Մ. Ֆիլարէթօս վէ մէալիֆի ուժումիեէեէ Մ. Բարամիխալօբուլօս թաեին զունուժուշլար տըր։

ԱՆԻՄԵԱԼԸ

Պ. Զահան Մալէզեանի սոյն քերթուածն, գրական ընտիր հատուած մ'է։ Կը յանձնարարուի բոլոր գրասիրաց ընթերցանն ու դնահատութեանը։ Գինն է 40 բարայ։ Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով, մասնաւորաբար Սուլթան Համամ Զարդարեան գրատունը։

ԽԱՐԻՃԻՆԷ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԸՑԷԼ

Եվրոպա բոլիթիգայի հազբրէսինէ վուգուֆու օլանլարըն մալիւմ վէ միւսէլլէմի օլաշդուս իւզրէ, հալը հազբրտա վուգուա կէլէն Վէ էսպապը թէատարիքի իշին միլեոնլարճա լիրա սարֆը կէօզէ ալտրբրլան կէրէք թէատարիքեաթը հարպիեէ վէ կէրէք թէատարիքեաթը սաեիրէ, ալիէլի մուազզամանէն պիւտճէլէրինի խայլինճէ բանէտար իթմիշ օլտուղունտան, շու կիւնլէրտէ սիեէսաեէտան օ բանէէն թամիր իթմէք մազսէտիյլէ, սարֆը մէսալի իթմէքտէ տիրլէր։

Ցիւէլի սելասէյի միթթէֆիգէ, եանի իթթիֆագը միւսելլէսէ տախիլ օլան բէշ տէվլէթի մուազզամանէն պիւտճէլէրինէ՝ թէատարիքեաթը հարպիեէ իշին մախսուս օլան մէզալիկի «զիմէեէ զիկիրտասա իթալեատա լիւզում կէօրիւլմէքտէ տիլ։ Հաթթա իթալեա ահվալը մալիեէսինին կիրիֆթար օլտուղու հալի թէզեատիւտ էշթիմալ։ ախիրէն բէյանի վիւքելա Մ. տի Բուտինինին տախի նազարը տիգդաթընը չիտտէթլէ ճելզ իտէրէք, պու պապտէ իթթիֆատը լազըվէտէն կէօրիւլէն վէսաեիթին իսթիմալի իշին, բիւֆէգալի սաեիրլէսինի թօրլուեարազ, միւթէատիտա իր թէշարէլէրէ գրյեամ իթմիշ ֆոէտէ։ պու հալ իթալեա էֆքեարը ումումիէսինէ զիեատէսիյլէ թէէիր իյլէմիշ տիր։ Մ. տի Բուտինի զաթէն սէրքեարէ կէչտիկի կիւնտէն պէրու, էգոնամի նոգթաի նազարընտան հարէքէթ իթմէկի, էզասը մէսելէք իթթիֆազ իթմիշ իտէտ, ահվալը մալիեէտէ իսթիգրար միմքին օլամաարզընդան, իթալեա ահվալը մալիեէսի կիւնտէն կիւնէ գարըշմըշ, վէ հելէ Ֆրանսա թարաֆընտան միւրաճաաթ իտիլէն ուսուլու տիմտէ, օրա ահվալը թիւճճարիեէսինի տախի չիտտէթլիճէ սարֆզ օլտուղունտան, միւմարէյէ եվվել եմրտէ ումուրու մալիեէ վէ պոէնա միւթէֆէրրի գանուն լաեիհալարը իլէ իշթիզալ իթմէկի թատվիպ իյլէմիշ տիր։ Պիւտճէ լաեիհարընը թէրթիպ ու թանզիմի իսթամ պուլատուգտան սոնրա, հէյլէթի վիւքելաեը թէշքիլ իտէն դէվաթըն ճիւմլէսինէ, մէնտուպ օլտուգլարը նէզարէթլէրտէ, իճրաեի թէսարրուֆաթա (էքզեկ) գը եամ իթմէլէրի մէշրութ իսէտ, եէնի վէրիլէնը թարհ Ֆլանմարիոնը, պիւտճէտէ հուսուլու մուվաֆֆէք գապիլ օլամաարզընդան։ Հէյլէթի վիւքելա իլէ մէճլիսի մէպուսան արասընտա պիր միւպահէնէթի ճէտիտէ սերտիմայի զուհուր օլմուշ տուր։ Հալ պու քի էսասը մէսելէտէ ասլ նազարը տիգդաթը ճալիպ օլան պիր մատտէ վար իսէ, օ տախի Մ. տի Բուտինինին բիւֆէգաեի սիեասիէսի արասընտա թէսարրուֆ մէսելէսի վէ թէրքեալիֆի ճէտիտէ իսթիտասը հազգընտա իսթիլաֆ թէհատիւսի տիր։ Ֆագաթ պու իսթիլաֆ, պիլախէրէ պիր նոգթաեի մուհիմմէ իզերինտէ գարար զըլմըշ տըր քի, օ տախի հարպիեէ պիւտճէսինին ազալմասը թէքլիֆի տիր։ Մէգքիւր պիւտճէտէն 12 միլեոն ֆրանգատար թէնզիլինի թալեգիտէն Մ. Բէրօնուն թէքլիֆի մինասէպէթիյլէ «Իթալեա բարլամէնթօսունտա ճէրէէան իտէն միւզաքէրաթընը խիւլասասընը հավի պիր թէլեկրաֆ վիւրուտ իթմիշ տիր։ Պու նէմիճէեէ վիւսուլ իշին, միւմարէյէ Ալմանեատան գիեատէ Իթալեատա օրտու գօլլարը մըդտարընդան թագլիլ ու թէնզիլինի թէքլիֆ իթմիշ վէ տէմիշ տիր քի «Իթալեատա օրտունուն իեաշէսի իշին, ատամ պաշընա եէտի Ֆրանգ թէէտիեէ իսթեօրուգ, պու իսէ Ավսթրիա-Մաճարիսթանտան գիեատէ տիր։ 12 միլեոնլուգ պիր էգզոնտի, քիշիւք չարը թիւֆէնք միւպանեասը իլէ, վերկիլերի զամմա մէճպուրիեէթ հարբ օմմագընդան, թօրլարընդան թահվիլինի իճրաեէ պիղի միւզթէտիր գըլաճագ տընը։ Միւտաֆաայի մէմլէքէթ նոգթաի նազարը՝ թէշքիլաթը ասքէրիեէմիզ նազրը տընը, եէտի սէքիզ գօլ օրտու թահթը սիլահա ալմագ իւզրէ, պիր չոգ այլարա լիւզում վար տընը։ Բէրօն սէօգունէ խիթամ վերիր վերմէզ, էլէ դանդէ՝ ֆրրգասը ազասընտան պուլունան հատիրլիզաճ Մ. Իմպրիանի քէլամէ ազազիլէ «Հուտուտումուզու եալընըզ զարպ (Ֆրանսա) ճիհէթինտէն տէկիլ։ Իլլա չարդ (Ավսթրիա) ճիհէթինտէն տախի թահգիմ վէթագվիեէ իթմէլիեիզ, մէէմալ իտէրիմ քի, 1866տա Ավսթրիալալար ալէյհինէ իճրաեի մուհարէպէ իտէն ժէնէրալ Բէլու, պիր կէճէ եինէ Ավսթրիալալար ալէյհինէ հարպ իթմէկէ վէսիլէ պուլաճագ տընը։»

Հարպիեէ նազրը ժէնէրալ Բէլու, ի թալեանէն տօսթ վէ միւթէֆիգի օլան Ավսթրիա ալէյհինէ իճրաեի մուհարէպէ իթմէկէ հիչ պիր արզու կէօսթէրմէմէքտէ տիր։ Լաքին մէգոս Բէրօնուն թէքլիֆինի ճէրճէ մէճպուրիեէթ հիսս իտէրէք տէմիշ տիր քի «գօլ օրտուեու 12տէն 10ա էնտիրմէք գապիլ օլմատընդա կիպի, հարպիեէ պիւտճէսինտէ 12 միլեոնլուգ պիր թատարրուֆ իճրասընա մումքինմիշ տիր։ Պանտան մատտա, Ֆրանսա ճիհէթինտէն հուտուտու թէէմին իշին, միւմքին մէրթէպէ չալընըրմըշ տընը։ Թէշքիլաթը հազրբ, 48 սաաթ զարֆընտա տէօրթ գօլ օրտուեու միւքէմմէլէն թէճհիզ վէ թէհլիհ օլունարազ, մարթլապ օլան հուտուտա սէվգ իտէճէք պիր սուրէթտէ թահթը սիլահա ալընմասընա միւսաեիտ տիր։ Մինզաքէրաթ փոտր. 26տա խիթամ պուլմուշ իքէն, իրթէսի կիւնիւ տահա զիեատէ շիտտէթլէ միւզաքէրաթը մէգքիւրէ տեվամ էլթմիշ տիր։

Մ. Իմպրիանի սէօզ իսթէեէրէք, էվվէլա Ավսթրիա վէ պիլխասսա հիւքիւմէթ ալէյհինէ շէտտիրիլմէյ պիր նութգ իյրատ իթմիշ տիր։ Միւմարէյէ թէքմիլ իթալեանընը տիչար օլտուղու զարուրէթ ու սէֆալէթտէն պահա իլէ, պերվէճճի նախի մէգալէսի նէ խիթամ միրմիշ տիր։

«Պու տէհշէթլի զարուրէթի մէնհուս պիր բօլիթիգանընը նէթիճէսի օլուգ, էթրաֆընտա պուլունան հէր շէյի թէսմիմ իթմէքտէ տիր։ Իթալեա տէվլէթի էկէր մէսարիֆաթը ֆէվգէլաճէ տիչար իտիլմէզսէ իսի։ քէնտի գուվվէյի մահասուսէսինէ կիւվվէնէպիլիր իսի։ Ֆրանսանընն հուտուտու աչըգ պուլունուղու հալտէ։ Ալմանեատա գարշը միւտաֆաատա մէճպուր տուր, քէզա Ալմանեա, Բուսրա վէ Ֆրանսատա գարշը քէնտիսինի միւտաֆաա իտէճէք տիր, վէ մամաֆիհ պու տեվվէթլէրին հիչ պիրի, հրատուտունու Իթալեատա թալեգ օլանպուղու միտիլլու իսթիհքամաթլա թագվիեէ վէ թահքիմ իթմէմիշ տիր։ Իթալեա իւնսիրիս փհիտատէն միւրէքքէպ պիր միլլէթ ալշպա։ դօրդանաճ պիր չէյի օլմատընը կիպի, քեաֆֆէյի թէսարրուզաթը տախի տէֆէ միւզթէտիր տիր։ Զիֆայիտէ քիհիւքիւմէթի իլէ բէսաեէ տէմէլրտէն միւրէքքէպ օլան մէճլիսի մէպուսան ազալընը, էհտաֆինի աեադ ալթընա ալմագտա տընընը։» Օ սրրատտ պիր չոգ մէպուսան դրեամլէ բրօթէսթօ իթթիֆքլերի կիպի, ռէյիսի մէճլիս, շիտտէթլէ չընկրընդը վուրարազ՝ չէօյլէ պաղընրմըշ տընը։

«Մ. Իմպրիանի՝ մալ վէ ճանլարընը վաթան ուղուրունա ֆէտա իտէն ատէմլէրէ պու եօլտա լիահգիր իթմէք իշին, սիզին նէ՞ հազգընը վար տընը։ Հէր քէսին հալ ու հարէքէթինի թէնզիմ վէ մուախէզէ իթմէկէ նէ՞ սէլահիեէթինիզ վար տընը. սիզին վաթանա օլան խըտմէթինիզ տիկերլերինտէն զիեատէ՞ մի տիր զանընընտա պուլունուեօրսունուզ, պիր քէրրէ սահա սիւալ իտէրիմ, սիզ քի՞մսինիզ։» Պիր գաչ տագդգա սոնրա Մ. Իմպրիանի ճէվապէն, «Պէն պիր չէյ տէկիլիմ, նէ իտիմ իսէ նինէ օեուտ» տէմիշ տիր։

Մ. Մընոթի Կարիպալտիի սէօզէ միւտախէլ իլէ, հէյլէթի վիւքելա լէհինտէ օլան Մ. Բէրօնուն թէքլիֆինի բէտտ իտէր զէմիրինտէ պիր թէքլիֆնամէտէ պուլունմուշ տուր։

Միւմարէյէ պէօրիւք վէ գուվվէթլի պիր օրտունուն իթալեա իշին էլզէմ վէ լապիտ օլտուղունու պէէանլէ, մէզալէսինէ չէօյլէճէ տեվամ իթմիշ տիր։

«Բէտէրիմ տաեիտա պանա, էկէր իթալեա պիր մուհարէպէտէ իլգ գավկաեը զալպ իտէր իսէ, պու խուսուս մէմլէքէթճէ պիր ֆէլաքէթի ազիմեեի մուճիպ օլաճանընը սէօյլէմիշ տիր, փմտի էօյլէ պիր լիմիտլանմամիշ մաճէրի վիրմէմէք իւզրէ սարֆը մահատալը զալրէթի վէ մազատրէթի իթմէլի տիր։»

Հարպիեէ նազրը թարաֆընտան Մընոթի Կարիպալտինին թէքլիֆնամէսի գապալ օլունմազզա կիպի, միւնթէհայի եէսարէ թարաֆընտանընտան օն ապա միւսթէնա ալարազ թէքմիր մէճլիս տախի պունու գապալ իթմիշտ վէ վիւքելա պու սուրէթլէ նաեիլի զանէպէ օլմուշ մանդ։ Ամոգ չու մինզաքէրաթտան, Իթալեանընն թէատարիքեաթը հարպիեէճէ ֆէվգէլատէ մէնզիլրը միւչքիլմէքտէ ալնմէ օլտուղու անլաշըլմագտա տընը։

ՄԷԼԲԵԼԱԹԻՊ

Ատանատան թատաֆրմըզա կէօնտէրիլէն ճալիպի տիգդաթ պիր մէզալէ պէր վէճճի տմի տէրճ օլունմուշտուր։

ՀՐԱՆԿԻՐ ԱՌ ՀԱՅ ԱՐՀԵՍՏԱՎՈՐՍ

Երկու երիք երկարպճիդ ավերէ ի վեր բաւական լոսակկոսթեանա և կարծեաց փոխանակութեան նիւթ մի քնծաղէց մեզ Գալոմպագիա Աշխարհի Հիքակոյ քաղքին մէջ կատարուելիք Ցիրկերական ցուցահանդէսն զորմէ մենք ամ մի քիչ պիտի խօսիմք վերջ նպաստամատոյց մի քանի կէտերու շրջանին մէջ։

Երբ Եւրոպական ուսէլլուսակեդրոն երկրի մը մէջ Համազգային Արհեստական յառաջդիմութեանց պաշտօնական

)(89)(

ՀԱՅՏՈՒՏԼԱՐ

ՍԷՐԿԷՐՏԷՍԻ

ՄԷԼԼԷԹ ՌՕՆՍՕՆ ՏԻՒ ԹԷՐԱՑ

ՄԻՐԱՊՕ ՄԱՎՈՒՆԱՍԸ

Գիր ճանի մուհաքէմէսի սահթընին եադլաշմասընը բէմալի տէհշէթլէ կէօրիւր խսէ տէ, մասուտ վէ պիկիւնահ օլան պիր ատէմ, պիր ան էվվէլ աեիտ օլտուղու մահքէմէ հուզուրունտա մուհաքէմէսինին իճրասը արզուսունտա զուլունուր։

Մ. տը Սէն-Սօվէօր միւվասէլէթ ի ախպ, Հանրինին պուլունուսուզ լէվգըֆխանէէ կիրտիքտէ, Հանրի իգնասը հայրէթ վէ թէաճճիւպ իյլէտի, զի բա օ վագթա գատար քէնտիսի միւսթանթիգ տահիրէսինէ ճէլպ ու խսթիճվապ իտիկմէքտէ իտի։

Բէվգա Հանրի միւսթանթիգին չէհրէսինտէ մէշհուտ օլան ասաբը հիւզնու քէտէր, վէ տահա տօղրուսու քէնտիսինէ իպրաղ իյլէտիկի հիսսիեաթը մուհիպգանէ վէ թէվէճճիհքեարանէտէն տօլանը տիչտրը թէհարիւր վէ իսթիրրապ օլտու։

— Էֆէնտի – տէտի Մ. տը Սէն-Սօվէօր – պէն պուրաեա պիր միւսթանթիգ սըֆամը իլէ տէկիլ, պիր տօսթ մագամընտա կէլիեօրում։

Հանրի քէնտիսինէ քէմալի հայրէթլէ պաղտը։

— Հայանըզլա նիշանլընըզ մոտամագէլտը Մ՝օնպրէօնիւ կէօրմէք չէրէֆինէ նաեիլ օլտուս։

Հանրի օ արա տէրուենտէն պիր ահ չէքտի։

— Ամրըզ իսթիլաթան մէն ճէզասը բէֆ իտիրտիկինի, վէ միւմարէյէհիւմա գաբընպարընը կէլիպ սիզի կէօրէպիլէ ճէքլէրինի սիզէ թէպզիր իտէրիմ։

Միւսթանթիգ քէմալի թէէսսիրը վէ միւլանէէմէթլէ պու սէօզլէրի թէլեֆֆիզ իթմիքտէ, Հանրի տէրհալ պէեանը հիսսիեաթը մինէթմատարանէ իթմէք իզրէ չէօյլէճէ նիտա իյլէտի։

— Ահ՝ սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ միւսթանթիգ էֆէնտի։

— Շիմտի վիճտանէն գանանթ հասրլ իթմիշ օլտուղում մասումիեէթ վէ պէրաեէթինիզի զահիրէ իխրաճ իթմէքլէ սիզի նաեիլի զալէպ վէ մուզաֆֆէրիեէթ դըլար իսէմ, իշթէ օ վագրթ պանա թէշէքքիւր իտէճէքսինիզ, էֆէնտի, անճագ պու պապտէ պանա մուավէնէթ իթմէնիզ լազըմ տընը։

— Սիզէ հագդագթը հալի սէօյլէտիմ, միւսթանթիգ էֆէնտի։

— Էվվէթ, վէ լաքին հագդագթը պէրթաֆսիլ հիքմէտէ իթմէնիզ իգթիզա իտէր։

— Պաղը էսրար վար քի իֆշասը պէնիմ եէտի իգթիտարրմտա տէկիլ տիր։

— Էօյլէ օլսուն, ֆագաթ մէէմուրինի ատիեէնին վազիֆէսի պու էսրարա վաքֆ օլմադ տընը, վէ պէն շիմտի սիզի պիր դըզ իւէ միւվաճէհէ իտէճէկիմ քի, անընի չէհատէթի սիզէ բէք միւֆիտ օլապիլիր։

Պու սէօզլէր իւզերինէ, Մ. տը Սէն-Սօվէօր իչէրի կիրտիքտէ, իւզերինէ գաբանմըշ օլան թէվզիֆանէ գարուսունա իբի տէֆա եավաշճա տագդ իմսի։

Պաղդարտ թէքրար պաշլապա պիր ժանտարմա զաեէթ հէեէճանը վէ միւրէսինտէ մէշհուտ օլան ասաբը հիւզնու քէտէր, վէ տահա տօղրուսու քէնտիսինէ իպրաղ իյլէտիկի հիսսիեաթը մուհիպգանէ վէ թէվէճճիհքեարանէտէն տօլանը տիչտրը թէհարիւր վէ իսթիրրապ օլտու։

— Էֆէնտի – տէտի Մ. տը Սէն-Սօվէօր – պէն պուրաեա պիր միւսթանթիգ սըֆամը իլէ տէկիլ, պիր տօսթ մագամընտա կէլիեօրում։

Հանրի քէնտիսինէ քէմալի հայրէթլէ պաղտը։

— Հայանըզլա նիշանլընըզ մոտամագէլտը Մ՝օնպրէօնիւ կէօրմէք չէրէֆինէ նաեիլ օլտուս։

Հանրի օ արա տէրուենտէն պիր ահ չէքտի։

— Ամրըզ իսթիլաթան մէն ճէզասը բէֆ իտիրտիկինի, վէ միւմարէյէհիւմա գաբընպարընը կէլիպ սիզի կէօրէպիլէ ճէքլէրինի սիզէ թէպզիր իտէրիմ։

Միւսթանթիգ քէմալի թէէսսիրը վէ միւլանէէմէթլէ պու սէօզլէրի թէլեֆֆիզ իթմիքտէ, Հանրի տէրհալ պէեանը հիսսիեաթը մինէթմատարանէ իթմէք իզրէ չէօյլէճէ նիտա իյլէտի։

— Ահ՝ սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ միւսթանթիգ էֆէնտի։

— Էվվէթ, վէ լաքին հագդագթը պէրթաֆսիլ հիքմէտէ իթմէնիզ իգթիզա իտէր։

— Պաղը էսրար վար քի իֆշասը պէնիմ եէտի իգթիտարրմտա տէկիլ տիր։

— Էօյլէ օլսուն, ֆագաթ մէէմուրինի ատիեէնին վազիֆէսի պու էսրարա վաքֆ օլմադ տընը, վէ պէն շիմտի սիզի պիր դըզ իւէ միւվաճէհէ իտէճէկիմ քի, անընի չէհատէթի սիզէ բէք միւֆիտ օլապիլիր։

Պու սէօզլէր իւզերինէ, Մ. տը Սէն-Սօվէօր իչէրի կիրտիքտէ, իւզերինէ գաբանմըշ օլան թէվզիֆանէ գարուսունա իբի տէֆա եավաշճա տագդ իմսի։

Պաղդարտ թէքրար պաշլապա պիր ժանտարմա զաեէթ հէեէճանը վէ միւրէսինտէ պուլունան խըտմէթքեար գըզը իշերլիեէ կէծթիբտիր։

— Պու ատէմի թանը՞ օրմաճնունտէ տէեի սիւալ իթտի միւսթանթիգ։

— Օ՛, էվվէթ – աէտի խրտմէթքեար գըզ – զամը ալինիզէ պահա իթտիկիմ ատէմ պու տուր։

— Պէն տէ պու գըզը թանըրըմ – ճէվապ վիրտի Հանրի – պու Օլիուզտան Լիգօրն լոգանթաքնտաքի խրատմէթքեար գըզ տընը։

Մ՝ տը Սէն-Սօվէօր կէնճ պիր ինգիլիզ ալարազ տէտի։

— Ահ, իշթէ լէհինիզտէ պիր տէլիլիմ վար տընը։

Միւմարէյէ խրատմէթքեար գըզը էլինտէն թութուպ թա Հանրինին եանընա կէթիրէրէք խսթիճվապթընա պէնի վէճճի ամի տէվամ իթտի։

— Ադրիեին Զիվինտ Լբատէն հարէքէթ իթտինիզ, տէկիլ մի։

— Էվվէթ էֆէնտիմ։

— Թուլօնա կիմ տինիզ մի։

— Բէք տօղրու։

— Վա Մարին է տէ Գալոնի օմէլինէ նազիլ օլտուղուզ, տէկիլ մի։

— Էվվէթ։

(Տէվամ)

մրցման համար ձեւակերպութիւնք բա-
կըրին և ամեն անկիւնէն ու ծակէն
ապագայ և պրակ. Իմրցավարն առաջ
նորութեան պապակ ստանալու կամ Հան-
գրութիւնն ծանին խլելու համար ըրած
անդիմադրելի Ջանք ու Ջանք, պոդ-
ցեր այլ յայլմէ եղած պահ մի զվեղ կը
մոռանամք և երբէք չեմք մտաբերեր
ոնէ նախապարձ մ՚ալ մենք ընելու ա-
նու յուսով թէ գուցէ բաղդին բերմամբ
յաջողիմք այլոց ուշ մի քիչ մեր վերայ
դարձնել։ Այս կացութեան կործա-
նաբար և մթնաւանդ գերեզմանական
թմրութիւն մի լինելը ամեն իրապէս
Հայ կը խոստմանի։ Մեր վարպետ ար-
հեստաւորք «Զինչ գործեաց հայր իմ՝ և
ես գնոնց» ասելով երբէք փոյթ չեն ը-
ներ արհեստական յառաջդիմաց թեանց,
մինչ անդին այլք քառաքայլ կընթանան
միշտ յառաջ։ Արդեւօք մինչ ցե՞րբ պի-
տի տեւէ այս մահացուցիչ թմրութիւնն
յորմէ իբր թունաւորմէ իմէ կը սոսկամ։
Ա՛յ բաւ է այսքան, պէտք է որ մեր
արհեստաւորք եղակի՝ ու նախանձելի
դիրք վերադարձուն հանրային կեանքի մէջ,
պէտք է որ մեր արհեստաւորք մրցին
այլոց հետ գերմարդկային հղաւ։ Ուր
սեւեռեն պէտք է ամեն արհեստաւոր և
ամեն մասնագէտ ջանայ խլել հիացումն
և ծափ։ քակղն ամաց թագալուվրնը
արհեստաւոր կատարելութեան գագաթ-
նակէտն կը հասնին մինչ մենք «ոնդ-
ուր էինք ամեր առաջ»։

Ահա 1893ին պիտի բացուի Գոլոմպա-
գիւա Աշխարհի կեդրոնավայրն ի Զիքա-
կոյ յոյժ նախանձելի մի Աշխարհան-
դէս այնպէս որ մինչ ցաքդ կատարուած-
ներուն մէջ փառաւորու եղական անուն
մի պիտի գրաւէ։ Արդեւօք ի մենչ ո՞ր
արհեստաւորն մտաբերած է իւր նրբին
դպրոցներն մի քանի հատ լրել ու դնել
ի տես Հասարակութեան։ Արդեւօք ի մենչ
ոչ Հայն կը պատրաստուի իւր ձեռա-
կերաչն մի քանի հատ պատրաստել
և յղել ի Զիքակոյ Վնկլօ-Սաքսոններու
մանրանկարն բովէն անցուն՝ տալով դ-
ցա հիացմանց ու քննալերութեանց ար-
ժանանալու համար։ Նոյնպէս ի դէպ է
ասա յիշատակել թէ արդեւօք մեր Հայու-
հիք կը մտնարերե՞ն Ամերիկուհեաց ու-
շադրութեան յանձնել իրենց վիպուկ
մատանց և հրաշագործ ասեղներուն ար-
պադրութիւններն՝ ոչ անտարակոյս եմ
որ անչափ սքանչացում պիտի պատճա-
ռեն ուշիմ Անկլուհեաց։

Ահաւասիկ Զեզ հրաւէր կը կարդամ
ի պաշտօն՝ ով Հայ արհեստաւորք եւ
Հայուհիք, քաջ կը ճանչնամ որ կան ի
Զեզ անվերջանալի ծափեր խլելու չափ
հանճարներ և անչափ հիացում պատ-
ճառելու չափ տաղանդներ։ քաջ գի-
տեմ որ Ձեր մէջ հատան աշխարհի ուշն
ու ուրուշ գրաւող ծովանկարներ, և
ահեղաշուք կայսրուհեաց ապարանքներ
զարդարելու չափ ձեռագործներ ար-
տադրող Հայուհիներ կան։ Ուստի կը
նանք այս յոյժ պատեհ առիթս ևս ցոյց
տալ թէ Հայ հանճարներն ալ կարող են
իւրեանց վրձիններով և ասեղներով աշ-
խարհի ուշն առ ինքեանս հրաւիրել։

Զայսչափ խօսելէ վերջ արժան կը
համարիմք Հայաբնակ քաղաքաց տնդա-
յին բերքերու և արտադրութեանց վե-
րայ խօսել հարեւանցի իմն։

Միթէ Սեբաստացիք իրենց մետաքսե-
ղէնով և այլևայլ արտադրութեամբք գե-
ղեցիկներկի նիւթերովչէ՞ն կարող պատ-
բաստուիլ։ Միթէ Լակիբիցիք իրենց ա-
մենայարդի չալերով, օսֆերով և այծի
բուրդերով պէտք չէ՞ պատրաստուին,
միթէ Պրուսացի Հայեր իրենց աննման
մետաքսեղէն բանուածներով, կապերա-
ներով խաւուտ պատուանոր դիմաբրիչ-
ներով, պէտք չէ՞ պատրաստուին Զիքա-
կոյի Արուեստահանդիսին, միթէ Եդե-
սացիք չունի՞ն լաւ առիթներ մասնակ-
ցելու Արուեստահանդիսին եղկանթայ
գործիքներով, ձիու համեստներով, մի
թէ Ռատանացիք չեն կրնար մասնակ-
ցութեան քաջին մ՚առնելով իրենց մու-
ճակներով, ամենապատուական բերքե-
րով, ոսկեղէն ու արծաթեղէն սարգե-
րով՝ դեռնամոլթով, միթէ Հաճընցիք
նոյնպէս պատուաբաժին կառնուն իրենց
կենսապարդեւ կարմիր ու ճերմակ գի-
նիներով, իրենց ձեռաչէն դիմացիուն
չանակով, միթէ Մարաշցիք իրենց հիւս-
նութեամբ, վանուած ապայով և այլ մա-
նածոյ ու ապածոյ կտաւներովչէ՞ կա-
րող մասնակցիլ, Եւդոկիացիք իրենց
հիանալի պղնձէ բանուածներով չէ՞ն
կրնար Ամերիկան դիմել, ուր ուրեմն
Տիգրանակերտցին իւր բամբակեղէն և
մետաքսեղէն կոաւոյվ, Բիլիացի Հան
իւր կտաւեղէնով, ձիու համեստով, պատ-
ուական ձեթով՝ Տիգրանոցին իւր մե-
տաքսով և բերքերով, Այրանցին իւր
գորգերով, կեսարացին իւր ձեռաչէն
գուլպաով ֆանելայով և այլ բանուածք-
ներով ե՞՞ն կարող միթէ պատուաբեր
կրպիս մասնակցիլ Զիքակոյի Արուես-
տահանդիսին։ Անշուշտ սոքա ֆլիսաւոր
արտադրութիւններ են որոյմով մեր
վարպետ արհեստաւորք կրնան առաջ-
նութիւններ ստանալ, արդէն իրենք ի-
բենց բնատուր ձրից շնորհիւ դիտեն
կոկել, ձեւափոխել և ամենահմայ բաներ
ձեւացունել ի վերանդը յիշատակելի
բաներն։

Ադդէն մասնաւոր պարծանքով պէտք
է յիշել մեր լուսամիտ Օգոստափառ
Կայսեր այն յարձր ձիրքերն որոյմով
հաճեցաւ մասնակցիլ Ամերիկեան աշ-
խարհահանդիսի և կարեւոր գումար մի
յատկացուց Զիքակոյ կառուցուելիք
Թուրքիոյ բաժնին անթերի կազմուցման
և մասնակցութեան այլ դիւրութեանց
համար, և այսու գործելու ընդարձակ
ասպարէզ մի կը թողու մեր հպատակ-
սէր կայսրն առ իւր համան հպատակ-
ոյց մէջ և մեք Հայերս յոյժ կարեւոր
դիրք մի կը բռնեմք մեր արհեստաւ-
որաց կողմանէ որք թէ ի Պոլիս և թէ ի
գաւառս։

Ուստի կրկնելով իմ խնդրուկ ձայնիս
—որն որ յուսամ թէ լսելի պիտի լինի
ամեն անոնց որք կը սիրեն պատիւ ու
ծափ խլել—հրաւէր կը կարդամ առհա-
մայն արհեստաւորս որ յանուն Թուր-
քիոյ հաճին մինչ ց՚1893 պատրաստել ի
բենց մասնագիտութեան վերաբերեալ
աշխատութիւններն, որպէս զի դնեմ
մեք եւս կարենամք Զիքակոյ Արուես-
տահանդէսն ի ձեռքս-Բարդ. ունենալ
մեր կոչման համապատասխանող արհես-
տական և այլ գործեր որք դուցէ ակն-
կալուած արդիւնքէն առաւել աղմուկ
հանեն նոր աշխարհի մէջ։ Զայս ցան
կամ ի բոլոր սրտէ։

Պ. Ս. Ո.

ՄԷԱՐԻՖ

«Մէարիֆ» նամբյլա մէվզբաշայի ին-
թիշար օլան վէ միլէթիմիզ պայեուլ
քիթապճըլարընան օլապ, թէրադդիի
մէարիֆճէ հէր տուրլի իյիգայի խբա-
մէթպէն կէրի տուրմուշան բիֆ. Գաս-
պար էֆէնին թահթը իտարէսինէ պու-
լունան ճերիտէյի գէննիէնին իքինճի
հիլսի, պու քէրրէ միւսաբրֆը նազար-
կեահը թագտիր ու թահսինիմիզ օլմուշ
տուր։ Բիսալէյի մէղբիւրէնին պու մի-
նասէպէթլէ միւնաերիճաթը յլա բէսիմ-
լէրինէն տաֆի միւմքին մէրթէգէ իս-
լահնա չալըշըլմըշ օլսուղունտան, վէ
նէֆասէթի թագատաթը իլէ միւնաերիճ
օլտուղու ճալիպի հայրէթ ըէսմլէրտէն
սարֆը նազար, սիհատսիզլիքտան մաս-
տա իհթիվա իթտիկի պիր թագըմ մէ-
գալաթը էտէպիլէ վէ ֆէննիլէ վէ տա-
նիրէ, հագըգտամէն գըյմէթլիանան
իլմ ու մաարիֆէթ նէզտինտէ թագտիր
օլունճաղը պիրիշթիրատ պուլունտու-
ղունտան, ճերիտէյի մէղբիւրէնին թա-
պի վէ նաշիրի իլէ, հէյլէթի թահրի-
բիլէէյի միւգթէսիբէսինի թէշվիգէն,
պէհէր նիւսխէսինտէն պիր գէտա ի-
տինմէլէրինի պիլխասսա գարիճնտա-
մուզա թաւսիյէ իտէրիզ։

Բէյգա, Գաղը Սեբաստէրի վէվգի-
մաթը ուսուսիլէ տաեիրէսի քէթիէսի-
սինաէն իզզ։ Ճէ՞ի պէյի Էսէրի օրմաղ
իւզրէ նէյը իթտիկի, մայիւմաթը միւ-
ֆիտէն՝ ճամի վէ մէդրասաղ ամրը գայ-
տիրէ իտանէլի 1308 ճէնէսինէ մախսուս
«Մուսաֆիրը եէնի Օսմանլը թագվիմի»
նամ էսէրի պէրկիւպիտէսինի, միւսաֆի-
լէյի Գասպար էֆէնտի թագ ու նէյը
իթմիշ օրմաղա, էսէրի մէղբիւր մինէլ-
լիֆինի թէպրիքլէ պէրապէր, բիֆ.
Գասպար էֆէնտիէ տա՛նի, պու միսիլ-
լու ասարը նէյը իթմէքլէ, էվլատը վա-
թանա իթթիսիլի խբտէմաթը թագտիր,
վէ դարիղնու քիրամմիզա մէղբիւր
թագվիտանէ պիրէր ասէտ իշթի-
ղա իթթիքլէրինէ, ֆէվգէլատէ յիւս-
թէֆիա վէ մէմնունու օլանճագլարընը պէ-
ճանէ միւսարագաթ իյլէրիզ։

ՍԱՐԳԱՅՈՒՑԸ

ԳԱԼԱՏԱ ՊԱՐԿԱԼԸ

1892 Փետրվ. 20ին սպասի 4½

Կոհ. Ուժ. Մրգպատուէ, սէրի	Տ.	
Տիեն ոսկի գափիպնը		20 34
Գու սապահ ոսկեղաց	»	20 29½
Էն եիւքսէք Ֆիլեաթ	»	20 35
Էն աշաղը Ֆիլեաթ	»	20 32
Սէրի Ա.	»	45 50
» Գ.	»	26 75
» Ս.	»	18 93
Թաղվիլաթը Օսմանիյէ	»	76 30
Էն եիւքսէք Ֆիլեաթ	»	77 16
Էն աշաղը Ֆիլեաթ	»	77 5
Թասֆիյէ	»	21
Շըմէնտըֆէր	Ֆր.	73 25
Օսմանիյէ թրամ գ. ֆր.		507
Խմթիլանճ 3 կիլոյէ	Լ. Օ.	237 50
» 1 ոսկի	»	450
Դանսիլա բէրբրու	»	
Օսմանիյէ » Բէրբր		
Շըմէնտըֆէր »	Տէրբր	

ԱԳՈՒՕՆԼԱՐ

Լինթանսիլ պանգասը	Ի. Կ.	4 15
Սոսիէթէ ժէնէրալ	»	4 10
» Օթ. չանժ վաէլէր	»	4 20
Գրէսի ժէնէրալ օթոմ.	Լ. Օ.	7 15
Թրամվայ	»	6 12½
Բէժի	»	15 28

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՖՕՆՏՕՒԱՐԸ

Խմթիգրաղ 5%	Ֆր.	320
» 4%	»	
Պանգ Նասիոնալ	»	420

)(61)(

ՆԷՐԻՄԱ

ՀԷՆՐԻ Յ. Մ. ՀԱՃԷՍԱՆ

ՄԱՅՆ ՁՈՐԸՈՐԴ

— Պարոն ըսաւ, Սիմայի՞ անտանին հը-
ակիզումը և անկէ յառաջ եկած սոսկալի ա-
զետը կը ծիւեք անշուշտ։

— Աւաղ պարոն այո՛։

— Գիտնա՞ք այլ քաղաքներ ժամանակ մը
բժշկութեան պարապելէ յետոյ, անդիմա-
դրելի պատճառաց մը կենաց մշտնջենական
պայքարներէ զզուելով, մտադրեցի մարդ-
կային զեւէ մեկուսացեալ կեանք մը վարել
ոդ այս Հնդկաստան եկայ ուր իմ խորհրդ-
դոցս խիստ յարմար վայր մ՚էր, բոլոր մարդ-
դոցմէ հեռու կը կենայի, որոնք վերջապէս
գիս Բարիայի մը տեղ դրին և ամէն ոք
ինձմէ հեռու կը փախչէր որ արդէն իմ
փափաքս ալ այդ էր։ անդ ասա խուղար-
կելով գեղեցիկ քարայրմը գտայ զայն պէտք
եղածին չափ կահաւորեցի. անկէ վերջը քու-
յրդ ջերմ բժշկական ուսումնասիրութեան
նուիրեցի, մանդու հետ յարաբերութիւն
չունիմ, քարայրս Սիվայի անտառին մէջ
կը գտնուէր, առաւօտ մը սոսկալի ճար-
ճատանգ ձայներ առնելով դուշակեցի որ
անտառը կայրի, տեսնելու համար հապճե-
թէ քարայրէս դուրս ելած էի, աչքիս ա-
ղեխարշ տեսարան մը պարզուեցաւ, ման-
կամարդ օրիորդ մը ձիրվը ծորի մը մէջ գը-
լորած էր և նոճաղուն մացառներու մէջ
կը դանդաղէր որոնք արդէն այրել սկսեր է-
ին, անմիջապէս մացառներուն մէջէն զինքն
փոնելով քարայրս փոխադրեցի, և պէտք
եղած խնամքները տալով զինքը նուազաս-
մէն սթափեցուցի։ այլ աւաղ, կրած տա-
կալի չարչարանքներէն խելագարած էր
խեղճ աղջիկը, այս արկածէն քիչ մը վերջը
իմացայ թէ աղատած աղջիկս նորին վսե-
մութեան Աքր Մորթքնի դուստրն էր։։։

— Տէր Աստուած ինչ կը լսեմ ըսաւ
տոքթէօրը լսածներուն հազիւ հաւատալով։

— Կաղաչեմ մտիկ ըրէք պատմութեանս
վերջին կը մօտիմ, սակայն օրիորդ Սիւզան
այնպիսի անհաշտ թշնամի մը ունէր. որ ե-
թէ զայն հօրը վերադարձնէի անվրէպ իւր
այս անհաշտ թշնամին զինքդ պիտի սպան-
ներ, այդ թշնամին լաւ կը ճանչնի բայց
զինքն ամբաստանելու փաստ մը չունենա-
լուս լռել սիրաւելով Սիւզանը քովս պա-
հեցի, հինգ ամիս վերջը իմացայ որ այդ
թշնամին Հնդկաստանէն ընդ ամիշտ մեկներ
է, ուստի մտադրեցի Սիւզանը իւր հօրը
դարձնել, առ այս երեկ գիշերվ քարայրէս
մեկնելով առաւօտուն կառքով մը վերա-
դարձայ. բայց Սիւզան անդ չէր գտնուեր,
Մէյթոն մարգիզուհին և Մորիս Մայէր զին-
քը առևանգած էին, հասայ իրենց, բայց
գիս տեսնելուն Մորիս դաշոյնով մը կնոջէն
վիրաւորեց հետ աղջիկը։

— Անկարելի է այդ, գոչեց տոքթէօրը։

— Պարոնին բոլոր ըսածները ճշմարիտ
ըլլալուն կը վկայեմ ըսաւ Մաթիաս հան-
դիսաւոր ձայնիւ մը։

— Կուզէ՞ք տեսնել զինքը տոքթէօր
հարցուց Բանքուինօ։

— Բայց անշո՞ւշտ, միթէ հո՞ս է։։։

— Այո, վարի սենեակն է. եթէ կու-
զէք իջնանք, արդէն զայն ձեր խնամքս
յանձնել պէտք պիտի ըլլայ։

— Ճօն ըսաւ տոքթէօր Բուրլէր, տիրո-
ջոջ քով կեցիր և առանց իմ հրամանիս չըլ-
լայ որ և ոչ կաթիլ մը ջուր տաս։

Տոքթէօրը այս պատուէրը տալէ վերջը
Բանքուինօի և Մաթիասայ հետ Սիւզանի
գտնուած սենեակը իջաւ, տոքթէօր Բուրլէր
անդ առաջին անգամ Սիւզանը տեսնելուն
գոչեց։

— Բայց այս հրաշք մ՚է բարեկամք,
այս նոյն ինքն Սիւզանն է, հայրը այսչափ
ժամանակէ ի վեր ոգեկոչած ազջիկը վերըս-
տին գտնելուն արդեւօք որչափ պիտի հրճ-
ուի, առած վերջը փծանգաւոր էա՞ —

— Ա՛ռ պառաւէն տասն և հինգ տրէն կը
բաժի։ աջ աղջրին փոքր Վինչ վերի կողմին
հանդիսաւոր է դանակը, արդէն Էջային ազ-
կարութիւն ուներ քիչ մ՚ան արեան կորուստ
տէն զգայնութիւնը կորուսած է։ ներ ըզ-
գայնութիւնը վերստանայ» պէտք է որ
նախկին վիճակին մէջ տեսնէ ինքզինքը։
այս կերպիւ հաստատուած եմ որ խնայգաղ-
ութիւնը պիտի բժշկուի։

— Իրաւունք ունիք դոտ. այդ անմիջա-
պէս կուսակցական պալատան մէջ մրցանակը
փոխադրելու է։

— Հայրն ալ վիճակ, վասն զի զգայ-
նութիւնը վերստացած պահուն, պէտք է
հայրը քովը գտնուի, նոյնպէս պարոն Մա-
թիասայ ներկայութիւնն ալ անհրաժեշտ է։

— Ճշմարիտ է ըսաւ տոքթէօրը, իւր
դէմի ցնցոտէներ հագած մարդուն տաղան-
դին վրայ զարմանալով, դժբաղդաբար Աքր
Մորթքնի ձախ ոտքն ու թեւը անդամա-
լուծուած է, ասկէ կուսակցական պալատը
փոխադրելը վնաս բեր ինչ դժուար պիտի ըլ-
լայ յարեց։

— Այդ մասին անհոգ եղիք Աքր Մոր-
թքնի անդամալուծութիւնը բժշկուած է։

Տոքթէօր Բուրլէր այս անգամ թեպա-

Լօրիօմ . . . . . »	120

ԱԳՃԷ ՖԻՆԱՆՍԱԼԱՐԸ

Օսմ. միր. 100 ղշ. տան Ղշ. Փր.

Սիմ մէճիտիյէ	108	12
Մէթալիք	99	
Պէշլիք	102	
Ամթուրգ	103	
Ինկիլիզ վիրասը	110	
Ֆրանսզ »	87	13
Ռօշ	29	25
Գարպոն գաեիմէսի . . .	9	16

ԳԱՄՊԻՕ

Լոնտրա	109	30
Փարիս	22	95
Ֆրանգ		
Ֆիորին	10	71¼

Մարգ

ԹԻՒՃԱՌԻԵԼ

Ամիսն իւզէրինէ բիացամզատ եէնի պիր թէպէտաիւլաթ օլմաեզ, ֆիեաթլար տայիմա թէնէզզիւլ մէյեալ տըր, պու սէպէպտէն մալ սահիպլէրի սաթըշտա իսթիճալ իտիեօրլար։

Զըդան հաֆթատան պէրու Լօնտրատան միհիմմ պիր սաթըշ խապերի ալընմամըշ տըր։ Իզմիրտէ 60 սէրէթ մըգտարը իշ օրմուշ տուր, ատէթա մալ 50½ ղրշ·տան 60 ղրշ·ա գատար վէ 3 սանտըգ Մալաթիա 69 ղրշ·ա պուրատա 60 սանտըգ մըգտարը Քավշանլը, Քէօթահեա, Մըհալըճ, վէ սաիրէ քապա մալլար 98-99 ղրշ·ա գատար վէ 10 սանտըգ Զիլէ, Թօգաթ փիյ 100 ղրշնա Ֆիւրուխթ օլունմուշ տուր։

Պուղդայլար

Իզմայիլ նիւմէրօ	3	108-110
» »	4	98-100

Եէրլի էջրմաը

Ազիմա	
Կիրգա	110-112

Ուրբա

Իզմայիլ	14-14½
Բումէլի	12-13
Եուլաֆ	7- 7½
Զավտար	19-20
Վարնա	25-25½
Պալչըգ	25-25½
Սամսուն	24-25
Անատօլու չըմէնտ. պուղ.	23-23½
Բումէլի չըմէնտըֆէրի	
Զաղարա	27-28
Ֆիլիպէ	
Պապա էսկի	23-30-24
Ուզուն քէօրրիւ	23-½23-30
Բավլի քէօյ	24-24-25
Զօրլու	
Լիւլէ Պուրկազ	
Սէրթ պուղտայ	26-27

ՏՕԳԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Թէտավիի խուտուսի, իւսէթի էֆրէնտիէ, վէ ալէաթը թէնասիւլիէէ տաեիր Կալաթատա քէօրրիւ պաշը, նիւմէրօ 5։

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ի ՆՊԱՍՏ

ԳՈՒՄԳԱԲՈՒԻ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ԹԱՂԻՑ

ԱՂՔԱՏ ՀԻՍԱՆԴԱՏ

Ընդ Հովանաւորութեամբ

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ ԱՆԴԱՄ

ՎԱՍԵՄ· ՅՈՎՀ· ԷՖԷՆԴԻ ՆՈՒՐԵԱՆԻ

Յառաջիկայ փետ·23, կիրակի ցերեկ ժամ 7½

Ի ՆՈՐ ԹԱՏՐՈՆ ԲԵՐԱՑԻ

—

ԱՆԴԱՄԱՔ ՄԱՍՆԱԽՄԲԻ

Մանուկ էֆէնտի	Ս· Արղեան	Ադենապէտ
Մագսուտ	»	Հարենց Ադենապէտ
Պօղոս	»	Էքսէրճեան Գանյապէտ
Աղեքսանդր	»	Աբրահամեան
Գառնիկ	»	Գավաֆեան
Գրիգոր	»	Շամտանճեան
Գրիգոր	»	Սուճիեան
Խաչիկ	»	Մանեասեան
Մկրտիչ	»	Մելիքեան
Նասիպ	»	Գարագաշ
Սինեքերիմ	»	Տիլսիզեան

Զաթէն ասարը քէսիրէսի տէրքեար օլան մէզքիւր ընկերութիւնուն էհէմիյէթի ազիմէսի պուլունմազտա իքէն, եէնի գաբու աֆէթի իսէ իսթէ կէլմէսի ճիհէթիյլէ տահա զիեատէ վէ բէք չօղ զիեատէ էհէմմիյէթլի քէսպ իսթիչ օլտուղունատան, հէր քէսին թէյվիզ էհիմմէթինի նասիհաթ վէ ըէճա իտէրիզ։

ՆՈՐ ԲԱՌԱՐԱՆ

ԵՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ

Անգլիերէն, Հայերէն և Թուրքերէն

Իւր պէտքն ու կարեւորութիւնն ի վաղուց ղգալի եղած սոյն Անգլ. Հայ. Թուրքերէն բառարանն, հանդերձ բառից արտասանութեամբ, սկսած է հրատարակուիլ թերթ առ թերթ։

Բաժանորդագրութիւնն է խիստ դիւրամատչելի, այն է՝ 35 դահեկան։

Բաժանորդութեան տեղիք որոշուած են Մարգարեան և Դաֆաֆեան գրատուններն։

Գիտի պարունակէ 30,000 բառ։

Ինկիլիզճէ կիպի միհիմմ վէ միւֆիտ պիր լիսանը թահսիլէ արզուքէշ պուլունան հէր զաթը, մէզքիւր բառարանա ապօնէ եազըլարագ, հէմ իսթիֆատէ իթմէսինի, վէ հէստէ միւէլլիֆինի թէշֆիզէ հիմմէթ իյլէմէսինի արզու վէ նասիհաթ իտէրիզ։

ԳԱՎԱՖԵԱՆ ԲԻԻԹԻԹՈՆԷՍԻ

Օթուզ իւչ սէնէէի միւթէճավուզ թահթը խտարէյի աճիզանէմտէ պուլունան մէչհուր քիւթիւպխանէմի, պուտէֆա հէր պիր մի շթէմիլաթ վէ մուամէլաթը.լրս, քիթապհը միսիս Վայսն սապրզ մասլահաթկիւզաը Պօղոս էֆէնտի Պալէնցին եէտի իտարէսինէ թէրք իթմիշ օլտուղումա, միլլէթտաշլարըմզա, վէ պիլխասսա միշթէրիլէրիմիզէ իլան իթմէրլէ պէրապէր, էֆէնտիի միւմայիլյհին քիթապճըլրգատա օլան միճէբրէպլիկի, վէ մահզա նէզաքէթի զամլիեսի իլէ, քիւթիւպխանէնին չէ ըէթ ու իթիպարընը սէքթէտար իթմէտիքաէն մատատա, ամիշլէրի կիպի, հէր պիր ճիհէթէ միշթէրիլէրիմիզի խօնուտ վէ մէմնուն իսէճէկէն շիւպհէսիզ վարէսմէ օլմազլա, պունդա միւտէթտէն պէրու հագգը ամիշանէմտէ չէտա թէրիլէն էմնիյէէմ ու իթիխարը խալէֆիմ միւմայիլէյհ Պօղոս էֆէնտի հագգընատա տակի տէվամ օլունմաքը թէմէննի իտէրիմ։

ՅՈՎՍԷՓ ԳԱՎԱՖԵԱՆ

Տէրի Սաիեէ, 14/23 փեւրվար 1892

ՆՈՐ ԲԱՌԱԳԻՐՔ

ՀԱՅԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ՍԻՄՈՆ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Բառք 30,000

Տպագր. Նշան Կ. Գէրպէրեան

Քիչ ատենէն կաւարտի տպագրութիւնն սոյն նոր ԲԱՌԱԳՐՔԻ՝ որ իւր ճոխ պարունակութեամբք, դրական, գիտական բառերով, որոնցմէ ոմանց առջև նոցա Փրանսերէն համաձայնակներն ևս դրուած են, Հայերէն լեզուի ուսման ընտիր առաջնորդ մը պիտի լինի ամէն անհատի համար։

Բաժնեգինն է 15 դահեկան

Դիմել առ Հեղինակն, Կ. Պոլիս, Էսկի-Զաղթիէ, Պէրպէրեան տպարան։

ՍԿԶԲՆԱՏԱՐԵՐԳ

ԲԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԵԱՆ

Ի պէտս Ազգային Վարժարանաց

ԱՌՏՆԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԻԹԻՒՆ

ԿԱՄ

ՏՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի պէտս աշակերտուհեաց հինգերորդ և վեցերորդ դասուց ազգային վարժարանաց

Պու միւֆիտ քիթապլարը իքիսի տախի Ազգային վարժարանաց Կրթական Տեսուչ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտինին էսէրի պէրկիւղիսէլերի օրարդ Պաղտատլեան տպարանտա կիւզելճէ թաստ խտիմիշ օլտուղու, վէ 140ար սահիֆէտէն իպարէթ օլուպ վէ ճիլտ. լէնմիշ պուլունտուղու. հալտէ քալընըզ կէր ղրուշա սաթըլմագտա օլտուղունատան, հէր քէսին օգուտլարագ իսթիֆատէ իյլէմէսինի նասիհաթ իտէրիզ։

Մէզքիւր քիթապճըղլարըն իքիսի տախի, մէքթէպլէրտէ օգուտլանըլմագ իւզրէ Ուսումնական Խորհուրդ Թարաֆընատան Թատոիգ իտիլմիշ տիր։

ԻԼԱՆ

Մարզ Մամուլուն սահիպի Ա. Լվազեան Էֆէնտինին պէջ սէնէտէն պէրու Գալաթատա Բէրշէմպէ բազարընատա վարը իսթանբուլատա 1 նիւմէրօյու մաղազասընատա, այնա Իզմիր վէ Սագրզ մատբէաները, վէ Պօղոս ատա նէֆիս շարապլարը, վէ գօնեազ, ապաօն, եազդ զէյթին վէ էմայի պուլունտուղու, վէ իշի իրատա բազպէթ պուլունուրան էշվաթըն մէմնուն վէ խօշնուտ օլաճագլարը իլան օլունուր։

ՏՕԳԹ. ԲԱՎԼԻՆԱԼԷՔԵԱՆ

Միտէ, պաղըրատ, ատ հիկէր, Փագր իւտ ալմ սըրատա, զամֆիյէթի ոյմ Ֆիլէ վէ վէրիմ խասթալըգլարընա միւպթէլա օլան մէրիզլէրի սալը, հիմատա վ բազմը կիւնէրի իսթանպուլատա, կիւմրիւք գարշըսընատա վագը Ալէքսան էֆէնտի, վէ բէնէշէնպիհ կիւնէրի տախի Գում գաբզատա, էրմէնի Բաթրիգխանէսի սոգաղընատա Մանիկեան էֆէնտի հնդանանէլէրինէ գա։ պահատան էօյլէկէ գալտար մուայէնէ իտէճէկի կիպի. միւտաէթի մէսիտէտէն պէրու իսթիհսալ իյլէտիկի թէճարիպի խուսուսիյէէսի սաեէսինտէ, նիհայէթ տէրէճէնէ թէգարրուպ իթմէմիշ օլան վէրէմիկլէրին էմրի թէտավիսինտէ մուվաֆֆագըյէթէ մազհար օրմագտա օլտուղու, վէ սաղը վէ չարշէնպիհ կիւնէրի տէ միւհթաճինի սկճճաղնէն գալտալ իտէճէկի իլան օլունուր։

ԼԱՎ ԸՆԻՐ

ՏԷ

ՅՈՒ. ՄԻՑԼ

Ֆամիլիալարը իսթիգպալի նամ լիր. էթի միւթէգաֆիւէյի թէէմինիէ, սէրմ էէլէր թէչքիլի իշին, Ֆրանսա տէվլէթինին Ղզարէթ վէ հիմայէսի թահթընատա իսֆարտմուա մէլաթ խլէր։

Շերքէթին մէրքէզի խտարէսի Ֆրանսա Լիոն շէհրինտէ, Բէրիւպլիք սոգագ, նիւմէրօ 61։

ԹԷՄԻՆ ՕԼՈՒՆԱՆ ՍԷՐՄԱԵԼ

100.000.000 ՖՐԱՆԳ

«Լ'Ամոնիա տէ Ֆամիլյա»-ի թէքիլինին Տէրսաատէթ աճէնտէլիկի, 1884 քեանունի սանի իպթիտասընտան պաշլամըշ տըր։

Ֆագլա մալի մաթ ալմագ, վէ չիրքէթէ հիսսէտար եազըլմագտարդուչունատա պուլունան, Տէրսաատէթտէ Պաղչէ-Դարուսունտա Շէյխիւլ Իսլամ խանընատա 11 նիւմէրօյու օտատա մուգիմ աճէնթէսի թէլլալեան Բարսեղ էֆէնտիէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր,

հաւատ ժպտով մը իւր պաշտօնակցին նայելով ըսաւ։

— Բայց այդ ըսածնիդ յիրաւի հրաշք մը պիտի ըլլայ սիրելիդ իմ տոքթէօր։

— Երկու ժամ չանցած, այդ հրաշքը ձեր աչքը պիտի տեսնէք, խմած թոյնը բոլոր ջղերուն ներգործելով ընդարմացու մը բերած է։

Տոքթէօրը այս յանձնապաստան ոճէն գրեթէ կամզուած, և առանց պատասխանելու զանգակին լարը քաշեց, նոյն հետայն սպասաւոր մը ներկայացաւ։

— Թող չորս մարդ գան այս պատգարակը կուսակալական ղալաթը տանին ըսաւ։

Սպասաւորը օգնականներ բերել գնաց, մէկէն ի մէկ տոքթէօրը Մաթիասին հարցուց։

— Հապա մարգիզուհին և Մորից ինչ եղան։

— Առժամեայ կերպիւ բանտարկուած են։

— Ոհ տէր Ուստուած, այս աՀՆը ինչպէս իմացնելու է Սըր Մորթընի։

— Այդ մասին անհոգ եղիք ըսաւ Մաթիաս, իւր աղջկան կենդանոյն վերստին գտնուելուն ուրախութենէն մարգիզուհին չպիտի մտածէ անգամ, մանաւանդ երբ իմանայ թէ այդ կինը իւր հարստութիւնը ձեռք անցնելու համար անլուր ոճիրներ գործածէ և որ նոյն իսկ Սըր Մորթընը թունաւորողն ալ ինքն է։

— Արդէն կը կասկածէի։

Այս միջոցին պատգարակակիրներն սենեակ մտան և ճերմակ սաւանով մը վրան աքօղուած պատգարակը վերցնելով դուրս հանեցին։

— Հեռաս կուգա՞ք ըսաւ տոքթէօր Բուբլէր Մաթիասայ, դուք ինձնէ աւելի տեղեկութիւն ունիք օրիորդ Սիւզանի նախապէս վարած օրուան կեանքին։

— Հաճութեամբ պատասխանեց Մաթիաս։

— Սըր Մորթընը ձեր խնամոց կը յանձնեմ պարոն, ըսաւ Մաթիաս Բասքուինոյին վերադարձնուս անշուշտ լաւ վիճակի մէջ պիտի դանանք զինքը։

— Այդ մասին անհոգ եղիք, միայն թէ նորին վսեմութիւնը զիս չճանչեր, առաջին անգամ տեսնելուն ինչ պէտի խորհի, այն աստիճան անակնկալէր արկածը որ բոլորովին մոռցայ պատշաճ հագուստներ հագնիլ։

— Բնական պանգոկս ձեզ յարմար հագուստներ ունիմ ըսաւ Մաթիաս, եթէ տոքթէօրը կը ներէ, անմիջապէս երթամ պէտք եղածները բերեմ,

— Անօգուտ է սիրելիդ իմ պարոն Մաթիաս, ըսաւ տոքթէօր Բուբլէր. այցեւորմը կուտամ պարոնին, վրան յանձնարարելով, ամէն բան կը լմննայ, անուններդ պարոն։

— Բասքուինո, ձեր հրամանին պատրաստ։

Տոքթէօրը թղթապանակէն հատ մը այցեւորմս հանելով, վրան մատիտով հետեւեալը գրեց, տոքթէօր Բասքուինո, ձեր վսեմութիւնը անվրէպ մահուանէ մը ազատեց, ամէն կերպիւ իւր խնամոյը կը յանձնարարեմ զձեզ։ այս այցեւորմը տոքթէօր Բասքուինոյի յանձնելէ վերջը, Մաթիասին հետ պատգարակակրաց հետեւելով սենեկեցան սպարանէն։

Տոքթէօր Բասքուինո եւս ուղղակի Սըր Մորթընի սենեակը ելաւ, Ճօն ութոռի մը վրայ արձանի մը նման նստած էր տոքթէօրը տեսնելուն տեղէն չթնտաց, զի վերջապէս իրեն համար տոքթէօրը սայլորդէ մը տարբերութիւն չունէր, տոքթէօրը եւս անշշուկ աթոռի մը վրայ նստաւ։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ

Սըր Մորթընն հանդարտ կը քնանար չընչառութիւնը կանոնաւորած և երեսները նախկին կարմրութիւնը ստացած էին, ահա այս վիճակին մէջ արթննալով։

— Ճօն ձայնեց։

— Ահաւասիկ եմ տէր իմ։

— Մարգիզուհին ո՞ւր է։

Ճօն այս հարցման վրայ շուարած տոքթէօրին նայիլ սկսաւ, Սըր Մորթընն ևս Ճօնին նայած կոզմը դառնալով գիւղացոյ նման մարդ մը տեսնելուն զարմանք Ճօնին հարցուց։

— Այս մարդն ո՞վ է և հոս իմ սենեակիս մէջ ինչ գործ ունի։

Տոքթէօրը առանց պատասխանելու տեղէն ելնելով, տոքթէօր Բուբլէրի այցեւորմը Սըր Մորթընի առաւ որ զայն կարդալով զարմանքը կրկնապատկեցաւ։

— Պարոն ըսաւ այս ամենէն բան մը չեմ հասկնար, խնդրեմ բացատրեցէք, ինչ պարագայի մէջ կեանքս փրկեցիք։

— Տէր իմ զձեզ թունաւորած էին։

— Այո, այո, ընդմիջեց Ճօն աշխոյժիւ, երկու անգամ սոսկալի դալկացումներ ունեցաք։

— Չիս թունաւորածէին կրսէ՞ք, ըսաւ Սըր Մորթընն խորհուն, ահ հիմայ կը յիշեմ, սոսկալի սրտի ցաւ մը ունեցայ կարծեցի թէ պիտի մեռնիմ բոլոր անդամներս ջլատուեցան ալ անկէ վերջը նուազած ըլլալու եմ։

(Շարունակելի)